

Stichting voor christelijk praktijkonderwijs
voor Hardenberg e.o.

Bestuursverslag 2020

Stichting voor christelijk praktijkonderwijs
voor Hardenberg en omgeving

PrO Hardenberg

Hardenberg, april 2020

Levensecht leren

Voorwoord

Het bestuursverslag is bedoeld om duidelijk te maken tegen welke achtergrond de door de rijksoverheid verstrekte financiële middelen zijn ingezet. Daarnaast wil het bestuur duidelijk maken op welke wijze de besteding van de middelen heeft plaats gevonden. De bekostiging van onderwijsinstellingen door de rijksoverheid is gebaseerd op de principes van soberheid en doelmatigheid. Het is aan de onderwijsinstelling om te laten zien dat de inzet van die middelen effectief en efficiënt is geweest; effectief waar het gaat om het realiseren van de doelen van de schoolorganisatie en efficiënt waar het gaat om zoveel mogelijk (goede) dingen doen voor het beschikbare budget

De verantwoording van het financiële beleid van een instelling is vastgelegd in de jaarstukken. Jaarstukken zijn de documenten met financiële en niet-financiële verantwoordingsgegevens, die op grond van wettelijke bepalingen door het bevoegd gezag van de bekostigde school moeten worden opgesteld en ingediend bij het departement. De jaarstukken gaan vergezeld van een accountantsverklaring.

Bijzondere aandachtspunten waren de personele uitgaven voor tijdelijk personeel. Op deze post is bezuinigd door o.a. een personeelslid in vaste dienst te nemen.

Wat zorgen blijft baren, is dat de materiële kant van de exploitatie lastig sluitend te maken blijft. De bekostiging door het rijk blijft achter bij de uitgaven. Het verwijzingspercentage PrO leerlingen vanuit het samenwerkingsverband wordt door het samenwerkingsverband als hoog omschreven. De financiële middelen van het samenwerkingsverband zijn ontoereikend hiervoor. Dit is een belangrijk gespreksonderwerp binnen het algemeen bestuur.

Het jaar 2020 is voor PrO Hardenberg een bijzonder jaar geweest.

Allereerst vanwege de coronacrisis. Nieuwe en hybride vormen van onderwijs hebben ook voor het praktijkonderwijs hun intrede gedaan. Toch blijkt dat met name de praktijkvakken alleen tot hun recht komen in de praktijklokalen onder toezicht van de vakman/ vakvrouw.

Vervolgens heeft de gemeente Hardenberg 5.9 miljoen euro ter beschikking gesteld voor nieuwbouw van PrO Hardenberg.

Tenslotte heeft directeur Henk Kremer, na 10 jaar, elders een baan als directeur aanvaard. Miel van Driel zal per 1 januari 2021 beginnen als onze nieuwe directeur.

Ik wens u veel plezier bij het lezen van het bestuursverslag.
Uw reacties, ideeën en suggesties zijn uiteraard welkom.

Het bestuur van de Stichting voor Chr. Praktijkonderwijs voor Hardenberg e.o.

Jan Winters MEM, bestuurder

Hardenberg, mei 2021

1. Hoofdstuk 1 Algemene informatie en gevoerd beleid
 - 1.1. Algemeen
 - 1.1.1. Doelgroep
 - 1.2. Schoolontwikkeling
 - 1.2.1. Externe factoren
 - 1.2.2. De schoolontwikkeling in voorliggende jaren
 - 1.2.3. Nieuwe missie en visie
 - 1.2.4. Koers van de nieuwe schoolontwikkeling
 - 1.2.5. Verdere implementatie
 - 1.2.6. Andere doelen
 - 1.2.7. Deelname aan project van het versterken van het techniekonderwijs in het VMBO
 - 1.3. Organisatie
 - 1.3.1. Jaarverslag van de Raad van Toezicht
 - 1.3.2. Bestuur, directie en medezeggenschap
 - 1.3.3. Jaarverslag externe vertrouwenspersoon
 - 1.4. Personeelsbeleid
 - 1.4.1 Personeel
 - 1.4.2 Professionalisering
 - 1.4.3 Arbeidsomstandigheden & Veiligheid
 - 1.4.4 Kengetallen personeel
 - 1.5. Huisvesting
 - 1.6. Samenwerkingsrelaties
 - 1.7. Verantwoording
 - 1.8. Onderwijs
 - 1.8.1 Leerlingenaantal
 - 1.8.2 Kwaliteitszorg
 - 1.8.3 Curriculum
 - 1.8.4 Pedagogisch klimaat
 - 1.8.4.1 Sociale veiligheid
 - 1.8.4.2 Gezondheid
 - 1.8.5 Didactiek
 - 1.8.6 Nazorg
2. Hoofdstuk 2 Financieel Beleid
 - 2.1 Gevoerd financieel beleid
 - 2.2 Analyse financieel resultaat
 - 2.3 Treasury- en financieringsbeleid
 - 2.4 Financiële ontwikkelingen en overige financiële informatie
 - 2.5 Continuïteitsparagraaf
3. Hoofdstuk 3 Overige informatie
 - 3.1. Maatschappelijk verantwoord ondernemen
 - 3.2. Belangrijkste bestuurlijke voornemens en reeds genomen besluiten
 - 3.3. Toekomstparagraaf
 - 3.4. Risicoparagraaf
 - 3.5. Bestuursverklaring inzake interne beheersing
4. Hoofdstuk 4 Tenslotte

Hoofdstuk 1 Algemene informatie en gevoerd beleid

1.1 Algemeen

PrO Hardenberg is een school voor christelijk praktijkonderwijs te Hardenberg, die uitgaat van de Stichting voor Christelijk Praktijkonderwijs voor Hardenberg en omgeving. Het is een van de laatste zgn. eenpitters in de wereld van het voortgezet onderwijs.

Praktijkonderwijs is een vorm van voortgezet onderwijs bedoeld voor kinderen die om wat voor een reden dan ook, het andere voortgezet onderwijs niet kunnen volgen.

Op PrO Hardenberg stimuleren we leerlingen om te onderzoeken wie ze zijn en leren ze om te reflecteren op hun kwaliteiten en beperkingen. Zo maken ze kennis met zichzelf. Door het vergroten van hun eigen kracht leren we de jongeren hoe ze omgaan met de verantwoordelijkheden die ze tijdens en na hun schoolperiode zullen moeten nemen. We bouwen daarmee aan zelfredzaamheid. Voor ons betekent dit dat onze leerlingen zelf, of met behulp van anderen, een waardevolle plaats in de samenleving kunnen verwerven.

Het brinnummer is 03KZ. Op de school zitten per 1 oktober 2020 156 leerlingen en er werken 34 personen.

1.1.1 Doelgroep

PrO Hardenberg is een school voor praktijkonderwijs voor leerlingen tussen 12 en 18 jaar, die moeite hebben met leren op de traditionele manier. In het Praktijkonderwijs leren leerlingen niet alleen uit boeken en online, maar vooral door te doen. Het doel van het Praktijkonderwijs is leerlingen toe te leiden naar werk of naar een vervolgopleiding. Maatwerk en gepersonaliseerd leren zijn kenmerkend: elke leerling volgt een eigen leerroute, die aansluit bij wat hij of zij kan en graag wil. Theorie wordt tot leven gebracht en verdiept door middel van praktische vakken en stages.

1.2 Schoolontwikkeling

De schoolontwikkeling in het algemeen wordt niet alleen bepaald door de voortdurende kwaliteitsverbetering naar aanleiding van de evaluaties van de kwaliteitsonderzoeken van bijvoorbeeld PrOZo.

Om de koers van de school te herijken en vast te stellen heeft de school een nieuwe missie en visie vastgesteld. Deze missie en visie zijn bepalend geweest voor de keuze van de ontwikkelactiviteiten voor de komende tijd.

Leerlingen binnen het praktijkonderwijs leren het beste door het te doen. We werken daarom veelal vanuit een realistische context. Uitgangspunt van ons onderwijs is dat de inhoud en de omgeving van het onderwijs maximaal aansluiten op de praktijk. Immers, onze leerlingen ontwikkelen zich in een realistische werkomgeving sneller dan in de schoolbanken. Om concrete ervaringen op te doen, geven we leerlingen veel ruimte om binnen en buiten de school praktisch aan de slag te gaan.

Om tot levensecht leren te komen, zoeken we actief de samenwerking op met bedrijven en instellingen en spelen we in op de wensen van de arbeidsmarkt. In een begeleide setting laten we leerlingen kennismaken met wat de maatschappij later van ze verwacht. Dit kun je zien aan hoe wij de vakken wonen en burgerschap, de praktijkvakken en de stages inrichten.

Ons doel is leerlingen in samenspraak met de ouders/verzorgers zo goed mogelijk te begeleiden op weg naar hun plek in de maatschappij. Dit doen we door hun ontwikkeling nauwkeurig in beeld te brengen en aan te sluiten op hun uitstroomperspectief. Ons onderwijsaanbod heeft meerwaarde voor de toekomst van de leerling op het gebied van wonen, werken, vrije tijd, burgerschap en algemeen welbevinden.

We vinden het van belang om midden in de maatschappij te staan en stemmen ons onderwijs steeds af op de eigentijdse eisen, zodat onze leerlingen zo goed mogelijk in de maatschappij terechtkomen.

Vanuit deze visie hebben we voor de komende periode de volgende centrale ontwikkeldoelen:

1. Certificering en PSO

Leerlingen binnen het praktijkonderwijs maken hun praktische resultaten zichtbaar door het behalen van certificaten. De certificering dient zo dicht mogelijk aan te sluiten bij de wensen en mogelijkheden van de leerling. De school biedt een dekkend en gestructureerd aanbod van trajecten, zodat leerlingen goed toegerust de arbeidsmarkt kunnen betreden.

2. IOP

Het huidige IOP herstructureren in een praktisch en zichtbaar onderdeel van ons dagelijks handelen. Zodat leerlingen zich meer bewust zijn van hun eigen doelen.

3. Leerlijnen

In diverse documenten binnen de school worden de leerlijn op PrO Hardenberg beschreven. Voor de theorie is deze gebaseerd op het Curriculum PrO (In Praktijk Goed) en de Passende Perspectieven (SLO). Voor de praktijk is gebruik gemaakt van de Leerlijnen Praktijknet Twente/Salland uit 2006.

Het werken met leerlingen is in de voorbijgaande jaren aan verandering onderhevig geweest. Voor de theoretische vakken is het werken naar Streefniveau 1F een belangrijk uitgangspunt, van de inspectie, geworden. Ook zijn we bezig met de implementatie van nieuwe onderwijsleermiddelen.

In de praktijk krijgen we meer en meer te maken met leerlingen die afhankelijk zijn van het zogenaamde Beschut werken. De doelen die daarvoor gehaald moeten worden met leerlingen zijn anders dat voor leerlingen die uitstromen naar Reguliere arbeid.

Een goed moment dus om de leerlijnen te herijken.

1.2.1 Externe Factoren

ESF-gelden zijn drastisch verminderd

Voor de zorgvuldige aansluiting voor leerlingen op de arbeidsmarkt kon het PrO waardevolle trajecten voor leerlingen aanbieden (Branchegerichte cursussen). Vanaf het jaar 2018 kunnen praktijkscholen geen aanspraak meer maken op deze middelen. Dat betekent dat de financiering van het personeel en de cursussen in gevaar is gekomen. Dit legt een negatieve druk op de formatie en het takenpakket van de school.

Herziening van de jeugdzorg

Door de komst van de sociale wijkteams, in Hardenberg onder de naam Samen Doen, is de inrichting van de jeugdzorg sterk veranderd. Een van de doelen is om de jeugdzorg en het onderwijs beter op elkaar af te laten stemmen. Samen met de gemeente en het samenwerkingsverband wordt er gewerkt naar een situatie van een betere samenwerking en afstemming tussen zorginstanties, scholen en ouders/verzorgers.

Digitalisering

De computer speelt een steeds belangrijkere rol in de samenleving. Het is daarom van belang dat leerlingen goed geschoold worden in de digitale vaardigheden. Ook het onderwijsaanbod en de verwerking wordt steeds meer digitaal, dit heeft vergaande gevolgen voor het onderwijs op PrO Hardenberg.

Covid-19

Dit jaar is de wereld enorm beïnvloed door een pandemie. Covid-19 heeft ook het schoolleven sterk beïnvloed. Het onderwijs was onder invloed van een lock down. De leerlingen ontvingen gedurende een lange tijd onderwijs op afstand. Gedurende deze periode hebben wij als school ons voortdurend ingezet om de ontwikkeling van alle leerlingen door te laten gaan. Voor wie dit noodzakelijk was verzorgenden wij noodopvang op school.

1.2.2. De schoolontwikkeling in voorliggende jaren

Bovenstaande veranderingen zijn van grote invloed geweest op de schoolontwikkeling. De school moest zich op veel terreinen heroriënteren en de schoolsystemen aanpassen op de ontwikkelingen rond de school. Deze veranderingen heeft het onderwijsteam gestimuleerd om eigentijds onderwijs te ontwikkelen gedurende de implementaties van de diverse transitie's en andere externe factoren.

In de voorliggende periode was de schoolontwikkeling reactief van vorm. Door het opstellen en vaststellen van een gezamenlijke nieuwe missie en visie zijn binnen PrO Hardenberg hebben we voor de komende schooljaren een gefundeerde weg gevonden van schoolontwikkeling.

1.2.3. Missie en visie

Eind schooljaar 2017/2018 heeft het team onder leiding van een andere deskundige onderzocht op welke beleidsterreinen PrO Hardenberg de komende jaren wil en moet ontwikkelen. Bij de inventarisatie van de mogelijke schoolontwikkelingen bleek binnen het team dat het fundament voor schoolontwikkeling, een gezamenlijke basis en vertrekpunt niet meer actueel was. Het gezamenlijke doel moest opnieuw onderzocht en vastgesteld worden.

Dat resulteerde in de opdracht om een nieuwe missie en visie te gaan vaststellen met het team.

Aan de hand van een vragenlijst vanuit de thema's van de vorige missie en visie (2012) zijn alle individuele medewerkers van het team bevestigd. Men kon de eigen gedachten formuleren voor de nieuwe missie en visie. Met de opbrengst van de collectieve inbreng is een concept missie en visie document geschreven. Na een bespreking van het missie en visie-document kon een definitief document worden vastgesteld.

Missie

Betrokkenheid en Veiligheid

Iedere leerling voelt zich welkom op onze school, want bij ons mag je zijn zoals je bent. We gaan uit van de kwaliteiten van leerlingen en doen dat altijd binnen een realistische context.

Om zich te kunnen ontplooiën moeten leerlingen zich veilig voelen. Om tot leren te komen moet je dingen doen die je nog niet goed kunt. Dit gebeurt op onze school in een warm pedagogisch klimaat, waarin je fouten mag maken en dan gewoon een nieuwe kans krijgt.

Op PrO Hardenberg zien wij oprechte aandacht en betrokkenheid, in een geborgen en veilige setting, als voorwaarde om tot ontwikkeling te komen. Dit draagt bij aan het persoonlijk welbevinden van leerlingen en bevordert de sociale omgang. Het geeft ze de tools om samen te werken en relaties aan te gaan.

Respect en eigenwaarde

Ieder mens is waardevol. Respect tonen voor elkaar is een voorwaarde voor een schoolklimaat waarin iedereen zichzelf mag zijn. Respect dwing je niet af, dat bouw je op. Daarom hechten wij veel waarde aan een goede onderlinge relatie, waarin we open en transparant met elkaar communiceren.

We laten leerlingen hun eigen talenten ontdekken om ze vervolgens in te kunnen zetten voor zichzelf en voor de ander. Met onze positieve benadering vergroten we de eigenwaarde van leerlingen.

Zelfredzaamheid en verantwoordelijkheid

Ieder mens heeft het recht om sturing te geven aan zijn eigen leven. In de ontwikkeling naar volwassenheid wordt zelfredzaamheid steeds belangrijker en daarom leren we leerlingen stapsgewijs meer verantwoordelijkheden te dragen.

Na het doorlopen van het praktijkonderwijs kunnen jongeren zelfstandig en volwaardig meedoen in de maatschappij. We bereiden leerlingen voor op een toekomst waarin ze zelf keuzes zullen moeten maken op het gebied werken, wonen, vrije tijd en burgerschap.

Maatwerk

Elk mens is uniek. Vanuit je eigen talenten werken geeft voldoening en zingeving aan je leven en daarom staan voor ons de behoeften van de leerling centraal. Binnen PrO Hardenberg zoeken we voor iedere leerling naar de meest passende route op weg naar een baan.

We realiseren maatwerk vanuit de verschillende disciplines, zowel binnen- als buiten de school. De leerling bepaalt langs welke meetlat wij zijn of haar ontwikkeling leggen.

Maatschappij

Onze school is een oefenplaats om uiteindelijk zelfstandig deel te nemen aan de samenleving. We laten de leerling een realistische houding ontwikkelen ten aanzien van de maatschappij.

Ons onderwijs gaat verder dan de muren van de school. De samenwerking met ons netwerk speelt een belangrijke rol in de uitvoering van ons onderwijs. We staan open voor de wereld buiten de school en zetten de omgeving in waar dat nodig is. Samen dragen we de verantwoordelijkheid dat leerlingen zo goed mogelijk in de maatschappij terechtkomen.

We bieden toekomstgericht onderwijs, waarbij we kritisch kijken naar de kansen en mogelijkheden die de maatschappij ons nu en in de toekomst biedt.

Visie

Visie op leren

Op onze school stimuleren we leerlingen om te onderzoeken wie ze zijn en leren ze om te reflecteren op hun kwaliteiten en beperkingen. Zo maken ze kennis met zichzelf. Door het vergroten van hun eigen kracht leren we de jongeren hoe ze omgaan met de verantwoordelijkheden die ze tijdens en na hun schoolperiode zullen moeten nemen. We bouwen daarmee aan zelfredzaamheid. Voor ons betekent dit dat onze leerlingen zelf, of met behulp van anderen, een waardevolle plaats in de samenleving kunnen verwerven.

In ons onderwijsaanbod is ruimte voor het talent van de leerling. We geloven dat het werken vanuit je eigen kracht energie geeft en motiveert. Door het aanleren van hefboomvaardigheden leren we de leerlingen hun talenten te zien.

We stimuleren leerlingen om stapsgewijs buiten hun comfortzone te treden en bieden hen daarvoor een leer-werkklimaat waarin ze tot leren durven te komen. Door respectvol, professioneel en authentiek te handelen vanuit gelijkwaardigheid, zorgzaamheid en tolerantie creëren wij een pedagogisch klimaat waarin alle leerlingen zich veilig en geborgen voelen. Door het geleerde ook te herhalen worden de leerlingen bevestigd in wat ze kunnen, daardoor krijgen ze steeds meer grip op het leren. We dragen er zorg voor dat leerlingen zich als persoon gekend voelen. Er is oprechte aandacht voor wie ze zijn en wat er speelt in hun leven. Tijdens onze lessen is altijd ruimte voor persoonlijke aandacht.

Ieder mens heeft een doel nodig om goed te kunnen functioneren. Daarom begeleiden we leerlingen bij het stellen van hun eigen doelen. Door het aanwakkeren van de intrinsieke motivatie vergroten we de eigenwaarde van onze leerlingen. We helpen ze hun eigen leerwensen te verhelderen en om de gevolgen ervan te overzien. We leren onze leerlingen om hun eigen verantwoordelijkheid te dragen, ook wanneer hun keuzes minder goed uitpakken. Zo stimuleren we de eigen regie van de jongeren. We streven ernaar dat ze hun groeiproces kunnen benoemen en zich bewust zijn van hun gedrag.

Visie op onderwijs

“Het vergt de inspanning van een geheel dorp om een kind op te voeden” is een oud Afrikaans gezegde. Daarmee wordt bedoeld dat iedereen in de directe omgeving een verantwoordelijkheid draagt bij het leren van kinderen. Dit is een waarde waar wij als school voor staan. Samen met elkaar en samen met de ouders/verzorgers dragen wij de verantwoordelijkheid om de leerlingen naar een passende plek in de maatschappij te brengen.

Leerlingen binnen het praktijkonderwijs leren het beste door het te doen. We werken daarom veelal vanuit een realistische context. Uitgangspunt van ons onderwijs is dat de inhoud en de omgeving van het onderwijs maximaal aansluiten op de praktijk. Immers, onze leerlingen ontwikkelen zich in een realistische werkomgeving sneller dan in de schoolbanken. Om concrete ervaringen op te doen, geven we leerlingen veel ruimte om binnen en buiten de school praktisch aan de slag te gaan.

Om tot levensecht leren te komen, zoeken we actief de samenwerking op met bedrijven en instellingen en spelen we in op de wensen van de arbeidsmarkt. In een begeleide setting laten we leerlingen kennismaken met wat de maatschappij later van ze verwacht. Dit kun je zien aan hoe wij de vakken wonen en burgerschap, de praktijkvakken en de stages inrichten.

Ons onderwijs typeert zich door de lesstof in kleine, behapbare doelen op te bouwen. Zo laten we leerlingen zoveel mogelijk positieve leerervaringen opdoen. We zorgen dat de leerling zich niet overweldigd voelt tijdens het leerproces. We waken voor overvraging.

In ons onderwijs staat de leerling centraal. We zijn niet het soort school dat elke leerling op dezelfde wijze van A naar B brengt. We spelen juist in op verschillen in aanleg, mogelijkheden en leerwensen. We vertalen ons onderwijsaanbod naar betekenisvolle, inspirerende en effectieve lessen. De afwisseling en de balans in de theorievakken, de praktijkvakken en de stagemomenten versterkt het aanbod.

Ons doel is leerlingen in samenspraak met de ouders/verzorgers zo goed mogelijk te begeleiden op weg naar hun plek in de maatschappij. Dit doen we door hun ontwikkeling nauwkeurig in beeld te brengen en aan te sluiten op hun uitstroomperspectief. Ons onderwijsaanbod heeft meerwaarde voor de toekomst van de leerling op het gebied van wonen, werken, vrije tijd, burgerschap en algemeen welbevinden.

Ons onderwijs is naar buiten gericht. We brengen leerlingen in contact met de wereld. We hebben aandacht voor andere culturen, voor actuele thema's en voor maatschappelijke vraagstukken.

We spelen in op veranderingen zoals digitalisering en globalisering.

Er is nadrukkelijk aandacht voor de ontwikkelingen in de maatschappij. De maatschappelijke veranderingen zitten in een stroomversnelling. Beroepen veranderen, de verscheidenheid aan culturen neemt toe en innoverende technieken stellen andere eisen aan de vaardigheden van onze jongeren.

We vinden het van belang om midden in de maatschappij te staan en stemmen ons onderwijs steeds af op de eigentijdse eisen, zodat onze leerlingen zo goed mogelijk in de maatschappij terechtkomen.

Visie op onszelf

Ieder mens is uniek en heeft het recht om zijn of haar eigen identiteit te ontwikkelen. Ieder mens mag er zijn en maakt op zijn of haar eigen manier de wereld een beetje mooier. We praten daarom met passie over onze leerlingen en zoeken steun bij elkaar om ons onderwijs steeds verder te verbeteren.

We kiezen met ons hart voor dit type onderwijs en zijn in staat hier professioneel vorm aan te geven. We werken met elkaar samen vanuit een basis van wederzijds respect. Dat zie je in onze school door de manier waarop we met elkaar omgaan. We hebben vertrouwen in elkaars intenties en leren van onze fouten. We gaan uit van mogelijkheden en dat we in staat zijn om samen elke hindernis te overkomen.

We hebben oog voor elkaar en communiceren transparant. We ondersteunen elkaar en waken ervoor elkaar niet te ondermijnen.

We handelen vanuit de christelijke kernwaarden vriendelijkheid, zachtmoedigheid, vertrouwen, naastenliefde en goedheid.

Samen geven we vorm aan deze bijzondere vorm van onderwijs.

1.2.4. Koers van de nieuwe schoolontwikkeling

Met de vaststelling van de nieuwe missie en visie is de koers tot verdere schoolontwikkeling vastgesteld.

Elke medewerker heeft zeggenschap gehad over de totstandkoming en vaststelling van de missie en visie van PrO Hardenberg. Het basisdocument voor het onderwijskundig beleid is vanuit brede zeggenschap van het personeel vastgesteld.

De koers van PrO Hardenberg is op deze wijze bepaald en ook bepalend voor de schoolontwikkelingsplannen voor de nabije toekomst.

In oktober 2018 is de agenda van de schoolontwikkelingsplannen door het team vastgesteld en zijn op basis van professie en interesse nieuwe werkgroepen geformeerd om de verschillende ontwikkelingen uit te voeren. Na een verkenning wat de samenleving en de arbeidsmarkt van het praktijkonderwijs verwacht heeft het team besloten de schoolontwikkelagenda te laten bepalen door drie thema's uit te werken. Deze thema's bevatten de centrale ontwikkeldoelen voor de komende jaren

Vanuit deze visie hebben we voor de komende periode de volgende centrale ontwikkeldoelen:

1. Certificering en PSO

Leerlingen binnen het praktijkonderwijs maken hun praktische resultaten zichtbaar door het behalen van certificaten. De certificering dient zo dicht mogelijk aan te sluiten bij de wensen en mogelijkheden van de leerling. De school biedt een dekkend en gestructureerd aanbod van trajecten, zodat leerlingen goed toegerust de arbeidsmarkt kunnen betreden.

2. IOP en LOB

Het huidige IOP herstructureren in een praktisch en zichtbaar onderdeel van ons dagelijks handelen. Zodat leerlingen zich meer bewust zijn van hun eigen doelen. Het IOP wordt zo een levend document van de leerling.

3. Leerlijnen

Ontwikkelen van meer doelgericht onderwijs en didactisch handelen, leerlijnen en verslaglegging leeropbrengsten. Aan de hand van de rekenlijn wordt dit thema verder uitgewerkt.

In diverse documenten binnen de school worden de leerlijn op PrO Hardenberg beschreven. Voor de theorie is deze gebaseerd op het Curriculum PrO (In Praktijk Goed) en de Passende Perspectieven (SLO). Voor de

praktijk is gebruik gemaakt van de Leerlijnen Praktijknet Twente/Salland uit 2006.
Een goed moment dus om de leerlijnen te herijken

Het werken met leerlingen is in de voorbijaande jaren aan verandering onderhevig geweest. Voor de theoretische vakken is het werken naar Streefniveau 1F een belangrijk uitgangspunt.
Ook zijn we bezig met de implementatie van nieuwe onderwijsleermiddelen.

In de praktijk krijgen we meer en meer te maken met leerlingen die afhankelijk zijn van het zogenaamde Beschut werken. De doelen die daarvoor gehaald moeten worden met leerlingen zijn anders dat voor leerlingen die uitstromen naar Reguliere arbeid.

1.2.5 Verdere implementatie

De werkgroepen zijn in het jaar 2020-2021 verder aan het werk gegaan met de thema's aan de hand van werkplannen. De werkgroepen delen het opgestelde plan en de uitvoering van het plan met de andere personeelsleden tijdens de teambijeenkomsten. Bij schoolontwikkeling ontstaan veranderingen in de organisatie. De plannen en uitkomsten worden altijd op centrale bijeenkomsten en vergaderingen gedeeld en met feedback voorzien door het team.

De implementatie heeft verschillende producten opgeleverd, die gedurende het jaar binnen de school zijn uitgezet, daar wordt dankbaar gebruik van gemaakt en geoefend. De ervaringen met de producten als een cursusboekje en de nieuwe IOP-documenten zijn ingevoerd.

1.2.6 Andere doelen

Naast deze centrale ontwikkeldoelen hebben we ook andere veranderdoelen opgenomen. De samenwerking met de jeugdzorg gaan we optimaliseren, dit doen we in samenwerking met de gemeente. De maatschappelijke stage in leerjaar 2 heeft een facelift gehad. We hebben deze in lijn met de Begeleide Externe Stage (BES) omgezet naar een Veilige Externe Stage.

Op ICT-gebied hebben we een omslag gemaakt, steeds meer vakken kennen een digitaal aanbod. Door de aanschaf van een laptop voor elke leerling zijn er nieuwe mogelijkheden.

Daarnaast hebben we door een toename van het aantal NT2-leerlingen hebben we een specialist aangetrokken om de medewerkers een aanbod welke ook gericht is om voor deze doelgroep een meer passend aanbod te realiseren.

1.2.7 Deelname aan project van het versterken van het techniekonderwijs in het VMBO

PrO Hardenberg neemt deel aan het subsidieproject van de VO-Scholen in de regio, om tot versterking van het techniek onderwijs te komen. De samenwerking tussen scholen heeft tot doel om het techniekonderwijs in de regio Noord Oost Overijssel / Zuid Oost Drenthe te versterken, door op basis van een regionale visie en plan van aanpak te komen tot een dekkend en kwalitatief hoogstaand technisch onderwijsaanbod in de regio.

Samen met de andere scholen willen we innovatief en kwalitatief sterk techniekonderwijs realiseren, dat flexibel inspeelt op nieuwe ontwikkelingen, in doorlopende leerlijnen naar technische vervolgopleidingen en concrete arbeidsperspectieven

De bekostiging van dit project vindt plaats met de inzet van subsidie en met de inzet van cofinanciering. De inzet van cofinanciering vanuit het bedrijfsleven dient minimaal 10% van het subsidiebedrag te bedragen.

De organisatie

1.3.1 Jaarverslag van de Raad van Toezicht

Inleiding

In de aanloop naar 2011 is door het toenmalige bestuur deze beslissing genomen tot het scheiden van bestuur en toezicht en is per 1 januari 2011 een Raad van Toezicht gevormd en een bestuurder benoemd. De Stichting voldoet daarmee aan de wettelijke eisen ten aanzien van het scheiden van bestuur en toezicht op het bestuur.

De Stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41022656.

Samenstelling van de Raad van Toezicht

De namen en functies van de leden van de Raad van Toezicht in het verslagjaar zijn:

Dhr. J. Bakker, voorzitter

Mw. G. v.d. Wel, secretaris

Mw. J. Willemsen

Dhr. A. van Dijk

Dhr. H. Huizing

De laatste drie leden zijn in 2020 extern geworven. Het gaat hierbij om onbezoldigde functies.

Samenstelling van het bestuur

Het bestuur van de stichting bestaat uit één professionele bestuurder die is benoemd door de Raad van Toezicht, dhr. J. Winters MEM.

Vergaderingen van de RvT

De Raad van Toezicht heeft gedurende het verslagjaar 5 vergaderingen gehad, waarin volgens een vastgelegd door de Raad van Toezicht vastgesteld schema informatie heeft verkregen van de bestuurder over de ontwikkelingen in de school. Daarnaast is in het verslagjaar de jaarrekening 2019 door de RvT goedgekeurd alsmede de begroting voor het begrotingsjaar 2021.

Verhouding tussen RvT en bestuurder

De bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de Raad van Toezicht en de bestuurder zijn vastgelegd in een bestuursreglement. De Raad van Toezicht hanteert hierbij de code voor goed bestuur VO. Eén maal per jaar voert een vertegenwoordiging van de RvT een functioneringsgesprek met de bestuurder. Daarnaast zijn er voortgangsgesprekken tussen de voorzitter van de RvT en de bestuurder.

Overleg met de medezeggenschapsraad

De Raad van Toezicht heeft in het verslagjaar overleg gevoerd met de medezeggenschapsraad.

Zelfevaluatie

De Raad van Toezicht heeft in de loop van het verslagjaar de eigen rol als toezichthouder geëvalueerd en is tot de conclusie gekomen dat de verhouding tot de bestuurder helder is, dat de raad als toezichthouder over

voldoende en kwalitatief goede informatie beschikte om de kwaliteit van het bestuur en de gang van zaken in de school te kunnen beoordelen.

In 2020 heeft de Raad van Toezicht een eerste aanzet gegeven voor een evaluatieve reflectie onder leiding van deskundige van Verus. Deze loopt door in 2021. Onderwerpen zijn o.a. scheiding van bestuur en toezicht, positie, rol en verantwoordelijkheid en het governance model.

1.3.2. Bestuur, directie en medezeggenschap

De bestuurder bestuurt op hoofdlijnen en geeft leiding aan de directeur van de school. De verantwoordelijkheidsverhoudingen tussen bestuurder en directeur zijn vastgelegd in een managementstatuut.

De directie van ProO Hardenberg werd tot november 2020 gevoerd door dhr. H.K. Kremer. Per 01-01-2021 is dhr. M. van Driel aangesteld als nieuwe directeur.

Er is geen adjunct-functie binnen het formatieplaatje van de school. De school heeft een coördinatieteam van zeven personen te weten drie onderwijscoördinatoren, een coördinator arbeidstoeleiding en nazorg, een zorgcoördinator-orthopedagoog, een coördinator praktijkvakken en een stage-coördinator. Dit team fungeert direct onder de directeur als klankbord, coördinatiepunt en plek van beleidsvoorbereiding. Hiërarchisch gezien is er geen andere lijn dan die van de bestuurder via de directeur naar het uitvoeringsniveau. Op uitvoeringsniveau bestaan de zeven coördinatiefuncties met een geformaliseerd zwaarder niveau aan taken en door de directeur gemandateerde verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

De school heeft een medezeggenschapsraad (MR) bestaande uit twee medewerkers (personeelsgeleding) en twee ouders (oudergeleding). De MR heeft 2019 5 keer met de bestuurder overleg gehad.

1.3.3 Jaarverslag klachtenregeling 2020 externe vertrouwenspersoon

Contactpersonen

Het betreft de klachtenregeling door de interne contactpersonen van Pro Hardenberg. Van toepassing is de klachtenregeling zoals deze door het bestuur van de school is vastgesteld.

Aantal klachten die de contactpersoon hebben bereikt.

Soort klacht	Horen van de klacht	Bemiddeling	Verwijzing vertrouwenspersoon
Ongewenst gedrag leerlingen/leerlingen	0		
Ongewenst gedrag leerlingen/leraar	0		
Ongewenst gedrag leden /leerlingen	0		

Er zijn geen klachten gemeld bij de (vertrouwens)contactpersonen van Pro Hardenberg.

Externe vertrouwenspersoon.

Het betreft de klachtenregeling door de externe vertrouwenspersoon (dhr. J.H. Wibbens) benoemd door het bestuur van Pro Hardenberg. Het betreft hier de klachten waarbij de externe vertrouwenspersoon is betrokken. Van toepassing is de klachtenregeling zoals deze door het bestuur van Pro Hardenberg is vastgesteld.

Aantal klachten die de externe vertrouwenspersoon hebben bereikt.

Soort klacht	Horen van de klacht	Advies	Bemiddeling	Aangifte
Ongewenst gedrag leerlingen/leerlingen	0			
Ongewenst gedrag leerlingen/leraar	0	0		
Ongewenst gedrag leden /leerlingen	0			

Februari 2021

J.H. Wibbens

Externe vertrouwenspersoon

1.4 Personeelsbeleid

1.4.1 Personeel

Mensen zijn de bouwstenen van onze organisatie. Onderwijs geven is mensenwerk. Het personeelsbeleid vormt zoveel als mogelijk een samenhangend geheel, waarbij door visie en missie ingegeven uitgangspunten, kaders en doelstellingen consistent worden gehanteerd.

Een integrale benadering van duurzame inzetbaarheid is van groot belang. Hierin wordt niet alleen aandacht besteed aan het individu, maar ook aan organisatorische vraagstukken binnen de school, betrokkenheid en welbevinden.

We werken vanuit een levensfasebewust personeelsbeleid waarbij aandacht is voor de millennials, onze dertigers die veel "ballen tegelijk moeten hooghouden" in de vorm van het verlenen van ouderschapsverlof en overleg over de werkdagen/tijden, waar mogelijk worden wensen gehonoreerd.

Oudere werknemers wordt de gelegenheid geboden om minder te gaan werken, zodat zij in staat zijn om hun werkzaamheden tot hun pensionering onder goede omstandigheden voor te zetten.

Een levensfasebewust personeelsbeleid begint dus niet bij de 50-plusser, maar is gericht op alle medewerkers, ongeacht hun leeftijd. Uitdagingen waar scholen voor staan zijn: hoe behouden we de oudere leerkracht, hoe bieden we voldoende ruimte aan de jonge leerkrachten en hoe motiveren we ervaren leerkrachten? Een goed levensfasebewust personeelsbeleid levert de school een aantal winstkansen op: dalende verzuimkosten; meer gemotiveerde medewerkers; effectievere inzet van personeel; langer behoud van kennis en expertise; minder lesuitval; meer eigen verantwoordelijkheid van de medewerkers voor hun loopbaan.

1.4.2 Professionalisering

Professionalisering is een belangrijk element in het personeelsbeleid, evenals alle zaken die daaruit voortvloeien. Het Human Resource Management (HRM) van een school draait eerst en vooral om de vrouw of man voor de klas.

Het afgelopen jaar hebben we de professionalisering vooral op teamniveau ingezet door de begeleiding van een extern deskundige. Deze deskundige heeft het team en teamleden begeleid in de ontwikkeltrajecten. Daarnaast hebben twee leerwerkmeesters hun diploma didactische vaardigheden afgerond.

De persoonlijke professionaliteit van de medewerkers wordt besproken tijdens functioneringsgesprekken. Voor vragen over arbeidsinhoud, arbeidsvoorwaarden, arbeidsomstandigheden, verloning, verlof en leeftijdsbewust personeelsbeleid is er voor personeel regelmatig een spreekuur op school door een P en O - medewerker het administratiekantoor.

Medewerkers worden door de werkgever in de gelegenheid gesteld zich persoonlijk te professionaliseren.

1.4.3 Arbeidsomstandigheden & veiligheid

In 2020 is verder gewerkt aan het plan van aanpak afkomstig uit de RI&E (risico inventarisatie en evaluatie) om de arbeidsomstandigheden en veiligheid voor werknemers en leerlingen te waarborgen. Daarnaast zal er een onderzoek gaan plaatsvinden naar het welbevinden van het personeel.

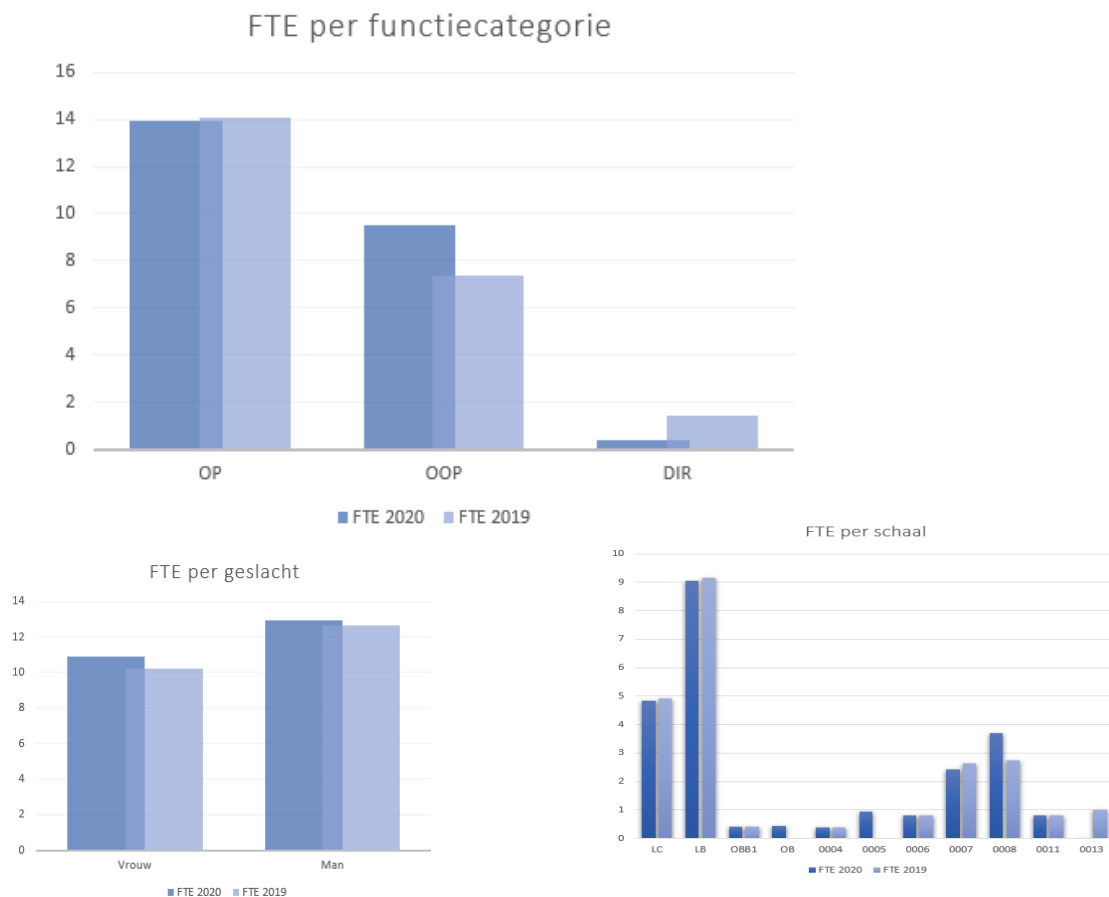
Het coronavirus wat gedurende 2020 heerste heeft een stempel gezet op de arbeidsomstandigheden binnen het onderwijs. De medewerkers hebben hierdoor met een andere werkwijze te maken gekregen. Er werd op afstand, veelal vanuit huis gewerkt. Het overleg met collega's en het contact met leerlingen en ouders verliepen dit jaar op een andere wijze.

1.4.3 Kengetallen personeel 2020

Het aandeel van het management van de totale formatie is op PrO Hardenberg lager dan landelijk. Het verloop van medewerkers is op onze school buitengewoon gering.

In 2020 is de formatie iets gegroeid. Doordat er medewerkers met pensioen zijn gegaan is er ruimte ontstaan om nieuwe medewerkers aan te nemen of een vast dienstverband aan te bieden.

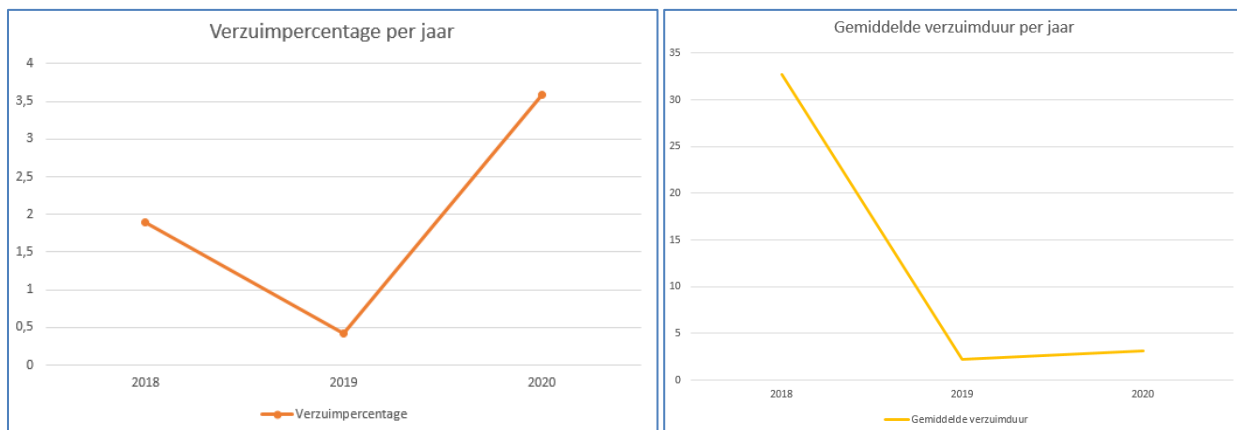
Daarnaast hebben we in verband met de toename van het aantal NT2 leerlingen een docent NT2 aangetrokken om onze docenten en leerlingen adequaat te ondersteunen/begeleiden.

Ziekteverzuim 2020

In 2020 is het ziekteverzuimpercentage (ZVP) gestegen van 0,42 % in 2019 naar 3,59% in 2020 (zie kengetallen ziekteverzuim).

Kengetallen ziekteverzuim

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ZVP	1,7	4,8	4,41	1,54	1.89	0.42	3,59
GZVD	2.4	3.7	39.44		32.69	1.86	3,1

1.5 Huisvesting

Het bevoegd gezag is economisch eigenaar van de school en de bijgebouwen alsmede speeltoestellen en andere terreininrichting op het adres Verlengde Korte Steeg 18 7772 RZ te Hardenberg. De gemeente Hardenberg is juridisch eigenaar van de gebouwen. Het bevoegd gezag draagt zorg voor het onderhoud van het schoolgebouw en overige belangen.

In onderwijskundige zin voldoet het schoolgebouw niet meer aan de eisen van deze tijd waarbij met name moet worden gedacht aan mogelijkheden om theorie en praktijk steeds verder te integreren. Een schoolgebouw kan een dergelijke inhoudelijke integratie ondersteunen door een slim ontwerp.

Vergeleken met de andere scholen voor voortgezet onderwijs in onze omgeving en praktijkscholen in den lande steekt onze huisvesting schril af. Daarom is er een spoedaanvraag en een aanvraag huisvesting ingediend bij de gemeente.

We hebben een aanvraag voor nieuwbouw ingediend. De gemeente Hardenberg heeft onze aanvraag met voorrang op genomen in het integraal huisvestingsplan voor het VO in de gemeente Hardenberg. De gemeente heeft in een raadsvergadering een bedrag van 5.9 miljoen euro gereserveerd voor nieuwbouw van PrO Hardenberg.

Om de groei van het aantal leerlingen op te vangen is in 2020 een tijdelijke voorziening van 2 lokalen neergezet. De Raad van Toezicht heeft goedkeuring gegeven aan een eigen investering in deze renovatie vanuit de reservering huisvesting (€ 350.000) en de voorziening groot onderhoud (€ 221.000).

1.6 Samenwerkingsrelaties

Onze school beschikt over veel kennis ten aanzien van onze doelgroep en zet deze kennis ook actief in diverse (regionale) netwerken en samenwerkingsverbanden in. Oogmerk van onze inzet is dat onze inspanningen er mede toe leiden dat iedere leerling in een passende onderwijssetting terecht komt. Op landelijk niveau participeren we in diverse relevante overlegsituaties; waaronder De sectorraad Praktijkonderwijs. Op regionaal niveau zijn we actief lid van Praktijknet, een samenwerkingsverband van praktijkscholen in Twente, Salland en omgeving Zwolle. Binnen dit verband beleggen we een deel van onze scholing en doen we gezamenlijk aan schoolontwikkeling. Binnen de gemeente Hardenberg doen we mee in en aan de volgende verbanden:

- Het Samenwerkingsverband VO NO-Overijssel
- Lokaal educatieve agenda en Samen Doen Teams Hardenberg-Ommen
- Arbeidstrainingscentrum van de Larcom
- Overleggroep scholenhuisvesting van de gemeente Hardenberg
- Regionale planning onderwijsvoorzieningen
- Regionaal Techniek Centrum

We stellen ons goed op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen en proberen onze invloed in diverse beleidsprocessen optimaal uit te oefenen. Al jaren maakt de school deel uit van het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs NO Overijssel. Dit is een samenwerkingsverband tussen scholen voor voortgezet onderwijs waarin gestreefd wordt naar een optimale zorg voor iedere leerling. Met het oog op de komende ontwikkelingen in het kader van Passend Onderwijs is onze inzet in het samenwerkingsverband geïntensiveerd.

Met het oog op de ontwikkeling van doorlopende leerlijnen en het geven van nazorg aan onze leerlingen, zijn we actief bezig goede relaties aan te knopen en te onderhouden met de ons omringende ROC's. Per 1 januari 2017 is de bestuurder van PrO Hardenberg lid van het algemeen bestuur van het samenwerkingsverband.

Ook in 2020 zijn er gesprekken gevoerd met PrO Assen en PrO Emmen om te onderzoeken in hoeverre bestuurlijke samenwerking zou kunnen leiden tot een gezamenlijke win-win situatie en tot het verkleinen van de verwachte risico's.

Bestuurlijke samenwerking is onderwerp van gesprek, maar lijkt op dit moment nog een stap te ver; wel hebben de directeur/bestuurders besloten om met elkaar in gesprek te blijven en waar dat nodig en wenselijk is gezamenlijk op te trekken.

1.7 Verantwoording

In toenemende mate ontstaat de behoefte en de noodzaak om aan de omgeving duidelijk te maken waar wij voor staan en welke kwaliteit wij leveren.

In 2017/2018 en 2018/2019 zijn er leerlingen een veiligheids-/tevredenheidsonderzoeken uitgevoerd. Vanwege de pandemie in 2020 is er geen onderzoek naar veiligheid/tevredenheid geweest.

Het vorig veiligheidsonderzoek onder de leerlingen laat het volgende beeld zien:

Samenvatting					
Sociale veiligheid					
		2017-2018		2018-2019	
		Landelijk	Hard	Landelijk	Hard
Voel je je veilig op school? (beleving fysieke en sociale veiligheid)	gemiddelde	3.17	3.30	3.18	3.34
	aantal antwoorden	12517	122	12960	113
Is het veilig op school? (aantasting fysieke en sociale veiligheid)	gemiddelde	3.85	3.92	3.85	3.86
	aantal antwoorden	11450	113	12037	107
Vind je het fijn op school? (welbevinden)	gemiddelde	3.07	3.27	3.09	3.29
	aantal antwoorden	12519	122	12957	113
Wat doen de leraren voor mij? (veiligheidsbeleid)	gemiddelde	3.04	3.18	3.06	3.21
	aantal antwoorden	12418	119	12859	111
Gemiddelde score	gemiddelde	3.27	3.41	3.28	3.42
	aantal antwoorden	12535	122	12976	113

Het tevredenheidsonderzoek leerlingen van het jaar 2018-2019 kent de volgende resultaten:

Samenvatting

Leerlingen

	2013-2014		2014-2015		2015-2016		2016-2017		2017-2018		2018-2019	
	Landelijk	Hard	Landelijk	Hard	Landelijk	Hard	Landelijk	Hard	Landelijk	Hard	Landelijk	Hard
1. Passend programma	3.21	-	3.20	-	3.21	-	3.22	3.18	3.17	-	3.18	3.29
2. Adaptief onderwijs	3.27	-	3.25	-	3.26	-	3.28	3.34	3.20	-	3.21	3.43
3. Zelfstandigheid	3.05	-	3.05	-	3.07	-	3.09	3.09	2.98	-	3.00	3.09
4. Stimulerende omgeving	3.11	-	3.09	-	3.11	-	3.13	3.17	3.05	-	3.07	3.25
5. Veiligheid	3.23	-	3.23	-	3.23	-	3.26	3.24	3.42	-	3.43	3.55
6. Levenschte leerbronnen	3.01	-	3.01	-	3.01	-	3.05	3.10	2.97	-	2.99	3.20
7. Sociale competenties	3.00	-	3.00	-	2.98	-	3.01	3.08	2.98	-	2.98	3.11
8. Stages en loopbaan	3.08	-	3.11	-	3.11	-	3.13	3.14	3.08	-	3.08	3.15
9. Begeleiding	3.14	-	3.13	-	3.15	-	3.16	3.18	3.09	-	3.10	3.21
10. Individueel ontwikkelplan en portfolio	3.10	-	3.12	-	3.10	-	3.12	3.14	3.04	-	3.06	3.28
11. Vastleggen resultaten	3.19	-	3.16	-	3.17	-	3.19	3.26	3.12	-	3.14	3.31
12. Leeropbrengsten wonen	3.56	-	3.57	-	3.57	-	3.56	3.51	3.47	-	3.47	3.47
13. Leeropbrengsten werken	3.47	-	3.48	-	3.48	-	3.47	3.46	3.37	-	3.38	3.42
14. Leeropbrengsten vrije tijd en burgerschap	3.51	-	3.51	-	3.51	-	3.50	3.42	3.38	-	3.38	3.39
Gemiddelde score	3.22	-	3.22	-	3.22	-	3.23	3.23	3.19	-	3.20	3.32

Het onderzoek onder ouders laat het volgende beeld zien:

Samenvatting

Ouders 1.0

	2015-2016		2016-2017		2017-2018		2018-2019		2019-2020	
	Landelijk	Hard	Landelijk	Hard	Landelijk	Hard	Landelijk	Hard	Landelijk	Hard
1. Passend aanbod	3.32	-	3.32	3.34	3.34	-	3.37	-	-	-
2. Adaptief onderwijs	3.36	-	3.36	3.52	3.39	-	3.42	-	-	-
3. Stimulerende omgeving	3.39	-	3.38	3.50	3.40	-	3.41	-	-	-
4. Ouders	3.22	-	3.22	3.25	3.25	-	3.27	-	-	-
5. Veiligheid	3.42	-	3.42	3.49	3.44	-	3.46	-	-	-
6. Sociale competenties	3.35	-	3.34	3.50	3.36	-	3.38	-	-	-
7. Begeleiding	3.37	-	3.37	3.45	3.39	-	3.42	-	-	-
8. Individueel ontwikkelplan en portfolio	3.33	-	3.33	3.46	3.34	-	3.37	-	-	-
9. Stages en loopbaan	3.25	-	3.19	3.28	3.23	-	3.26	-	-	-
10. Resultaten	3.26	-	3.25	3.35	3.29	-	3.32	-	-	-
11. De school	3.31	-	3.30	3.37	3.35	-	3.38	-	-	-
12. Leeropbrengsten wonen	3.40	-	3.42	3.52	3.42	-	3.43	-	-	-
13. Leeropbrengsten Werken	3.19	-	3.20	3.10	3.23	-	3.23	-	-	-
14. Leeropbrengsten vrije tijd en burgerschap	3.34	-	3.34	3.38	3.34	-	3.35	-	-	-
Gemiddelde score	3.32	-	3.31	3.38	3.34	-	3.36	-	-	-

Ouders 2.0

	2015-2016		2016-2017		2017-2018		2018-2019		2019-2020	
	Landelijk	Hard	Landelijk	Hard	Landelijk	Hard	Landelijk	Hard	Landelijk	Hard
1. Passend aanbod	-	-	-	-	-	-	3.44	-	3.40	3.33
2. Stimulerende omgeving	-	-	-	-	-	-	3.38	-	3.33	3.29
3. Begeleiding	-	-	-	-	-	-	3.30	-	3.24	3.09
4. Stages en werken	-	-	-	-	-	-	3.33	-	3.28	3.33
5. OPP/IOP en Portfolio	-	-	-	-	-	-	3.30	-	3.24	3.34
6. Veiligheid	-	-	-	-	-	-	3.40	-	3.30	3.33
7. De school	-	-	-	-	-	-	3.36	-	3.35	3.28
8. Communicatie met ouders	-	-	-	-	-	-	3.27	-	3.22	3.19
Gemiddelde score	-	-	-	-	-	-	3.35	-	3.29	3.27

In het verslagjaar realiseerden we opnieuw de contacten met ouders door middel van de gesprekken over het OPP en IOP.

Verder zijn er met ouders van de ouderraad en de medezeggenschapsraad gesprekken gevoerd over het schoolontwikkelingsplan en de voortgang van het praktijkonderwijs.

We publiceren maandelijks een nieuwsbrief daarnaast doen we verslag van de activiteiten via de website en de facebookpagina van de school. Met enige regelmaat weten we een pagina van het plaatselijk huis aan huisblad te vullen met een foto en een verslag van gehouden bijzondere activiteiten. Verder dient dit jaarverslag als hét middel waarmee inzicht verkregen kan worden in onze activiteiten van het afgelopen jaar en de resultaten daarvan.

De oudergeleding van de MR en de leerlingenraad dienen als klankbord voor het team van PrO Hardenberg bij het voeren en te ontwikkelen beleid.

1.8 onderwijs

1.8.1 Leerlingenaantal

Het leerlingenaantal is in het verslagjaar gestegen naar 156 leerlingen per 1 oktober 2020.

De jarenlange verwachting dat er sprake zou zijn van een daling van het leerlingenaantal wordt voortdurend tegengesproken door het daadwerkelijke aantal leerlingen. Voor het volgend cursusjaar wordt een stabilisatie van het leerlingenaantal verwacht.

Vanaf 2019 wordt een krimp van de uitstroom uit het basisonderwijs verwacht als gevolg van de demografische ontgroening van de regio.

De groei van het aantal PrO-leerlingen lijkt landelijk ook een trend en dan met name in de hogere leerjaren. Op langere termijn is de verwachting dat het leerlingenaantal zich zal stabiliseren op ongeveer 130 tot 135 leerlingen. Overigens is het erg moeilijk om voor het praktijkonderwijs deugdelijke prognoses te maken omdat de leerlingen op indicatie geplaatst worden. Een geringe afwijking naar beneden of boven heeft voor een kleine school als de onze direct grote financiële en dus personele gevolgen.

Er is ook dit jaar weer veel moeite gedaan om beslissers rond de aanmelding goed en volledig te informeren over het praktijkonderwijs, de mogelijkheden en de toelatingsvoorwaarden.

Meerdere schoolteams werden ontvangen en rondgeleid, vergaderingen van samenwerkingsverbanden werden naar ons gebouw gehaald en alle hoogste klassen van de SBao scholen en potentiële leerlingen van de basisscholen in de regio werden een dag op onze school ontvangen. Daarnaast hebben we een intensievere samenwerking gezocht met de andere scholen voor VO om de leerlingen die afstromen van het VMBO eerder te laten verwijzen naar het Praktijkonderwijs.

1.8.2 Kwaliteitszorg

Prozo

Een school als PrO Hardenberg kent diverse belangrijke stakeholders. In het verslagjaar is er bij een van deze groepen conform de planning in de kwaliteitsnota, een tevredenheidsonderzoek gedaan.

Het afgelopen jaar waren de ouders en de leerlingen onderwerp van het tevredenheidsonderzoek. We gebruiken hiervoor het instrument PROZO. Een voor het praktijkonderwijs ontwikkeld kwaliteitszorgsysteem. De resultaten van dit tevredenheidsonderzoek zijn aanleiding geweest voor nadere gesprekken met het team en onderdeel geweest van het managementgesprek dat de bestuurder jaarlijks met de directeur heeft.

Vensters

Via de site vensters voor verantwoording legt PrO Hardenberg verantwoording af over het onderwijs. Net als andere maatschappelijke organisaties die een publiek belang dienen, zijn we transparant over ons beleid, uitgaven en prestaties. Vensters biedt inzicht in resultaten waarmee het verhaal van de school verteld kan worden binnen de school en aan externe stakeholders.

Uitstroombestemming van leerlingen van PrO Hardenberg

Omdat praktijkonderwijs in beginsel zich richt op de toeleiding naar arbeid en er verplichting is om meer dan 90% van de uitstromende leerlingen het liefst naar een bestendige plaats op de arbeidsmarkt te begeleiden, worden de leerlingen die uitstromen uit het PrO tot vier jaar na het verlaten van de school gevolgd. In de tabel en figuren hieronder is een overzicht te zien van de resultaten van deze uitstroom.

Het is verheugend om te kunnen vaststellen dat ruim boven de 90% van de leerlingen geplaatst wordt en dat ook vier jaar na de uitstroom nog steeds een hoog percentage leerlingen een bestendige plaats heeft, meestal op de arbeidsmarkt.

De uitstroomcijfers van de school worden geregistreerd door middel van de uitstroommonitor.

Waar naartoe is de leerling uitgestroomd? / Hoe is de actuele situatie van de oud-leerling op dit moment te typeren?

	Uitstroom van 2019-2020		Volg 1 van 2019-2020		Volg 2 van 2019-2020		Volg 3 van 2019-2020		Volg 4 van 2019-2020	
	#	%	#	%	#	%	#	%	#	%
Arbeid	3	14 %	3	14 %	-	-	-	-	-	-
Beschut werk	3	14 %	3	14 %	-	-	-	-	-	-
Arbeid & leren	7	33 %	7	33 %	-	-	-	-	-	-
Leren	8	38 %	8	38 %	-	-	-	-	-	-
ROC / AOC (AKA)	0	0 %	0	0 %	-	-	-	-	-	-
ROC / AOC (BOL) niveau 1	0	0 %	0	0 %	-	-	-	-	-	-
ROC / AOC (BOL) niveau 2	0	0 %	0	0 %	-	-	-	-	-	-
ROC / AOC (BOL of anders) niveau 3	0	0 %	0	0 %	-	-	-	-	-	-
ROC / AOC (BOL of anders) niveau 4	0	0 %	0	0 %	-	-	-	-	-	-
Andere school voor praktijkonderwijs	0	0 %	0	0 %	-	-	-	-	-	-
VMBO Assistentenopleiding	0	0 %	0	0 %	-	-	-	-	-	-
VMBO	0	0 %	0	0 %	-	-	-	-	-	-
VSO	0	0 %	0	0 %	-	-	-	-	-	-
Andere opleiding in de regio	0	0 %	0	0 %	-	-	-	-	-	-
Verhuizing	0	0 %	0	0 %	-	-	-	-	-	-
Verhuizing naar het buitenland	0	0 %	0	0 %	-	-	-	-	-	-
Dagbesteding	0	0 %	0	0 %	-	-	-	-	-	-
Geen werk of school	0	0 %	0	0 %	-	-	-	-	-	-
Onbekend	0	0 %	0	0 %	-	-	-	-	-	-

1.8.3 Het curriculum

Dit jaar is er verder gewerkt aan het uitschrijven van de doorlopende leerlijnen voor de verschillende bouwen en voor een aantal praktijkvakken. We zitten nog midden in dit proces.

We hadden en hebben de ambitie om onze leerlingen meer mogelijkheden te bieden tot het behalen van – zo mogelijk branche erkende- certificaten. We willen daarvoor gebruik maken van de mogelijkheden van het project Boris van het SBB. Uiteindelijk stellen we ons ten doel dat alle leerling werkplaatsen tot deze certificaten kunnen opleiden. De betrokken leerwerkmeesters van de leerling werkplaatsen zijn daartoe contacten aangegaan met relevante instellingen, laten zich scholen tot bevoegd opleider dan wel examinator en ontwikkelen in samenspraak met anderen het curriculum.

De volgende certificaten zijn inmiddels binnen bereik van onze leerlingen gekomen:

- Werken in de grootkeuken,
- Basisvaardigheden metaal
- Lasdiploma (metaal)
- VCA-veiligheid,
- Heftruckchauffeur,
- Trekker- rijbewijs
- Zorg en welzijn,
- HACCP - certificaat
- Schoonmaakdiploma RAS
- EHBO-cursus
- Het certificaat hout en meubel.

Met het oog op het domein Wonen hebben we een simulatiewoning op het schoolterrein. In deze woning werken we met leerlingen aan "huiselijke" vaardigheden zoals wassen, schoonmaak, inrichten, vrije tijdsbesteding, tuinonderhoud etc. Er wordt door een projectgroep aan gewerkt om in dit domein het accent meer nog te leggen op woonvaardigheden richting zelfredzaamheid wonen.

In dit verslagjaar is het werken aan certificeren de leerlingen van de bovenbouw weer verder doorontwikkeld. De organisatie werd verfijnd. Door het aanbieden van een breed cursusaanbod hopen we een werkwijze in handen te hebben die de leerlingen stimuleert na te denken over de eigen ontwikkeling en daar consequenties aan te verbinden. De betrokkenheid van ouders bij de modulekeuze wordt gestimuleerd door dit onderwerp aan de orde te stellen tijdens de IOP-gesprekken. Door de inzet van extra personeel kan er gewerkt worden met kleine groepjes waardoor de leerkrachten optimaal de leerlingen kunnen begeleiden en coachen en het modulair werken een krachtige bijdrage kan leveren aan Doelgerichtheid en Z3: zelfstandigheid, zelfredzaamheid en zelfbewustheid.

De entree-opleiding binnen de school was dit verslagjaar succesvol: 14 studenten, deze leerlingen hebben op een leerling na hun entree-diploma behaald. (MBO- niveau 1). Verder stelden we opnieuw de afspraken bij die moeten zorgen voor een grotere kans op succes voor onze ex-leerlingen op het MBO.

Met het werken in leerjaren en een vaste mentor die ook de stages van betreffende leerlingen begeleid, scheppen we de mogelijkheid van een betere samenhang tussen school en stage en tussen theorie en praktijk. Voor de leerlingen draagt deze organisatievorm bij aan meer doelgerichtheid in de laatste jaren van hen op ProO Hardenberg.

1.8.4 Pedagogisch klimaat

Leerling staat centraal in onze aanpak en niet het programma, de leerstof. We bieden maatwerk. Met behulp van het IOP wordt de leerling uitgedaagd om doelen te stellen. De IOP's worden samen met de leerling en hun ouders besproken. De docenten zorgen voor deze uitdaging en voeren hun werkzaamheden dan ook uit aan de hand van de IOP's. Vanuit deze benaderingswijze coachen wij de leerlingen in hun verdere ontwikkeling.

In het verslagjaar vergaderde het zorgadviesteam van de school elke maand en besprak gemiddeld 6 leerlingen per bijeenkomst. Door de samenstelling van het team hebben we de mogelijkheid om zorgtrajecten van leerlingen dieper te bespreken en zorgtrajecten af te stemmen op zorgtrajecten door zorginstanties buiten de school. Het zorgadviesteam ondersteunt hiermee het primaire proces in de school. Dit jaar hebben we de ouders van de te bespreken leerlingen uitgenodigd om samen met hen een goed beeld te krijgen over de betreffende leerling.

1.8.4.1 Sociale veiligheid

Veiligheid en geborgenheid voor leerlingen vinden we erg belangrijk. We vinden een goede band met de leerling erg belangrijk, daarin is het tevens van belang dat het intermenselijke verkeer goed geregeld is. We hebben het aantal schoolregels beduidend verminderd om meer duidelijkheid en structuur te kunnen bieden. Een eenduidige aanpak is hierin heel belangrijk. Binnen dit kader hebben we eerder het afgelopen jaar een escalatieprotocol ontwikkeld. Zodat het duidelijk is voor docenten en medewerkers wat voor basishouding we hierin verwachten.

Gedurende dit cursusjaar is een projectteam verder gegaan met als opdracht om een methode sociale vaardigheden in te voeren, die passend is voor de doelgroep van het praktijkonderwijs.

Er is een start gemaakt met de implementatie in de onderbouw, met als doel de methode de komende jaren verder in de school te gaan implementeren. Mogelijke incidenten houden we bij in het incidentenregister van SOM, ons administratieprogramma

Er was gedurende het afgelopen cursusjaar geen sprake van duidelijke structurele discriminatie naar ras, sekse, geloof of anderszins en ons zijn geen gevallen bekend van seksuele intimidatie of erger.

1.8.4.2 Gezondheid

In het praktijkonderwijs wordt er gewerkt aan de ontwikkeling van leerlingen in de domeinen werken, wonen, vrije tijd en burgerschap. Voor leerlingen hebben we een aanbod in de zelfzorg. Hoe stel je een gezonde maaltijd voor jezelf samen? Wat is een gezond leefpatroon voor jezelf?

Daarnaast hebben we vanuit de eigen keuken een cateringdienst op dinsdag, vanuit de catering bieden wij een gezond en gevarieerd menu aan. Daarnaast hebben we in overleg met de ouderraad ervoor gekozen geen snoepwaren te verkopen in de kantine.

Om het roken te beperken hebben we gesteld dat we per 1 augustus 2019 een algemeen rookverbod voor het terrein van de school geldt.

1.8.5. Didactiek

Binnen de school maken we gebruik van een afgeleid model van het directe instructiemodel. Door het hanteren van dit model ontstaat er ruimte voor het zelfstandig werken met als gevolg dat er ruimte is voor een verdere differentiatie in de instructie en begeleiding.

Het instructiemodel vraagt om een goed klassenmanagement. Rust en orde bieden structuur en duidelijkheid voor de leerlingen en een veilig klimaat waarin geleerd kan worden. De invoering van de IOP's ligt in het verlengde hiervan en heeft dit ontwikkelingsproces in een stroomversnelling gebracht.

1.8.6. Nazorg

Op dinsdagavond organiseren we onder de titel Avondschool de mogelijkheid om lessen te volgen voor oud-leerlingen. Dit is een vanzelfsprekendheid in het nazorgaanbod van onze school geworden. Elke dinsdagavond ontvangen we zo'n veertig ex-leerlingen van school en andere moeilijk lerende uit de omgeving die komen voor een kop koffie en gezelligheid, een cursus, een advies, samen met anderen werken aan een examen enz. enz. Zij vormen een bonte leergemeenschap, waar inclusie vanzelfsprekend is en we een huiskamer bieden waar het voor hen goed toeven is.

Een tophit blijft de cursus theorie voor het autorijbewijs. In de veiligheid van de eigen kring van slechte lezers en moeilijk lerenden worden grootse prestaties geleverd door de instructeur en de leerlingen waardoor al menig rijbewijs werd binnengehaald.

De Avondschool is een belangrijk element in het nazorgbeleid van de school.

Onze nazorgcoördinator verzorgt de uitstroommonitor van Platform Praktijkonderwijs.

In deze monitor worden de gegevens van de schoolverlaters tot drie jaar na vertrek bijgehouden en dan met name op het terrein van werken. Binnen dit kader hebben we een maal in de twee jaar een contactavond voor de meest recente oud-leerlingen. De deelname aan deze avonden is hoog. We zijn hierdoor blijvend in contact met de oud-leerlingen, waardoor we de nazorg kunnen concretiseren.

Hoofdstuk 2. Financieel beleid

2.1. Inleiding

Sinds de invoering van de lumpsumfinanciering zijn de verantwoordelijkheden ten aanzien van de beheersing van zowel de personele en materiële kosten volledig bij het schoolbestuur komen te liggen. Om deze verantwoordelijkheid nu en in de toekomst te kunnen nemen, is een gezonde financiële situatie evenals een goed werkende Planning & Control van groot belang. De verantwoordelijkheid voor het opstellen van de begroting ligt bij het bestuur. De Raad van Toezicht (RvT) keurt de begroting goed, na een positief advies van de directeur-bestuurder. De realisatie van de begroting en de bewaking ervan is een tevens een taak van de directeur-bestuurder. Deze rapporteert op geregelde tijden aan de RvT. Met de administratiedienstverlener (Preadyz) zijn afspraken gemaakt over de periodieke levering van periodieke managementinformatie. Na de maanden april en oktober worden managementrapportages opgeleverd met een eindejaar prognose. Deze cijfers zijn voorzien van een analyse en worden besproken met de Raad van Toezicht, zodat eventueel kan worden bijgestuurd.

2.2. Financiële kaders

Het bestuur heeft minimum- en streefwaarden van belangrijke financiële kengetallen vastgesteld. Elk jaar wordt in de begroting vastgesteld hoe de beschikbare middelen over de scholen en het management worden verdeeld. Bij de verantwoording van de middelen wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen private en publieke gelden.

Er is sprake van een budgetverdeling waarbij de binnenkomende gelden met behulp van verdelingsregels worden gespreid over de diverse grootboekregels. De verdelingsregels komen globaal op het volgende neer: Materiële en personele lasten worden samen met de gecombineerde baten op schoolniveau beheerd, waarbij de personele toedeling gemeten in fte's door de schooldirecteur wordt gemonitord. Een heel specifieke toewijzing van baten en lasten naar schoolniveau betreffen de middelen voor werkdrukvermindering en het inhaalprogramma voor achterstandenbeleid.

2.3. Treasurybeleid

Het treasurybeleid is vastgesteld binnen de kaders van de regeling beleggen en belenen voor instellingen voor onderwijs en onderzoek. In het treasurystatuut wordt het treasurybeleid uiteengezet evenals een beschrijving van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, die vallen onder de directeur-bestuurder. Vervolgens wordt dit statuut vastgesteld door de RvT, vooraf geadviseerd door de auditcommissie. Onder beheer van de directeur-bestuurder wordt jaarlijks toegezien op het bijstellen van het treasurystatuut mocht daar aanleiding toe zijn. De resultaten en bevindingen worden gerapporteerd aan het bestuur. In 2020 heeft PrO Hardenberg geen uitstaande beleggingen en leningen voor zover dit publieke middelen betreft.

2.4. Kengetallen

Binnen onze stichting zijn belangrijke grenswaarden van financiële kengetallen vastgesteld. Deze hebben vooral betrekking op kengetallen over de balanssituatie per 31 december van enig jaar. De Commissie Don maakt hierbij onderscheid tussen een beoordeling van het vermogensbeheer en een beoordeling van het budgetbeheer.

Hieronder staat een overzicht van de kengetallen voor PrO Hardenberg over het jaar 2020 en 2019. Daarin valt een dalende trend op in alle kengetallen. Dit wordt veroorzaakt door het negatieve resultaat in 2020.

Kengetallen	2020	2019	Norm
	Realisatie	Realisatie	
1. Vermogensbeheer			
Solvabiliteit	82,0%	84,1%	20%
Huisvestingsratio	4,4%	5,3%	<10%
2. Budgetbeheer			
Rentabiliteit	-1,0%	0,9%	0%
Liquiditeit	4,84	5,48	>1,0
3. Weerstandsvermogen			
Weerstandsvermogen	60,0%	64,3%	10%-40%

Beoordeling van het vermogensbeheer (balans)

2.4.1. Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen het eigen vermogen inclusief de voorzieningen en het totale vermogen en verschaft zo inzicht in de financieringsopbouw en geeft aan in hoeverre aan de verplichtingen op de langere termijn kan worden voldaan. In de afgelopen jaren werd door het onderwijs veelal een percentage van 50% als eis gesteld. Door de eerder genoemde Commissie Don is de minimumeis op 20% gesteld. De stichting heeft zowel in 2019 als 2020 een ruim hogere solvabiliteit dan de hierboven genoemde percentages. Dit geeft aan dat de stichting ruim voldoende in staat is om aan haar verplichtingen te voldoen.

2.4.2. Weerstandsvermogen

Na de invoering van de lumpsumbekostiging heeft het schoolbestuur een grotere zeggenschap gekregen over de inzet van financiële middelen. Tegelijk zijn ook de risico's die onderwijsorganisaties lopen toegenomen. Door het bevoegd gezag is een globale risicoscan uitgevoerd waarop is besloten dat voor geconstateerde risico's en eventuele restrisico's een minimale buffer aanwezig moet zijn. Een weerstandsvermogen tussen 10% en 40% wordt aanvaardbaar geacht. In 2020 komt de stichting uit op 60,0% en zit hierbij dus ruim boven de grenzen van het weerstandsvermogen.

2.4.3. Huisvestingsratio

De huisvestingsratio is de verhouding tussen de huisvestingslasten (inclusief de afschrijvingen gebouwen) en de totale lasten. De huisvestingsratio geeft het aandeel van de totale huisvestingslasten in verhouding van de totale lasten weer. Er wordt hierbij een maximum van 10% als norm gehanteerd. De stichting heeft een huisvestingsratio van 4,4% in 2020 en valt hiermee onder de grens.

Beoordeling van het budgetbeheer

2.4.4. Liquiditeit

De liquiditeit geeft de verhouding aan tussen de vlottende activa en de kortlopende schulden. Het geeft aan in welke mate onze stichting op de korte termijn aan haar kortlopende verplichtingen kan voldoen. Door de Commissie Don is de ondergrens bepaald op 0,5 en de bovengrens op 1,5. De stichting heeft een liquiditeitsratio van 4,84 in 2020. In zowel 2019 als in 2020 is de liquiditeitsratio hoger dan deze grens en dit geeft aan dat de stichting op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

2.4.5. Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft de verhouding aan tussen de winst en het totale vermogen op basis waarvan dit resultaat is gerealiseerd. Het bestuur heeft bepaald dat de rentabiliteitseis nihil is, mits het weerstandsvermogen op peil is. Met andere woorden: er wordt geen winst nagestreefd zolang er een voldoende buffer is voor onvoorziene risico's. De rentabiliteit bedraagt in 2020 -/- 1,0% in 2020 doordat er een licht negatief exploitatieresultaat gerealiseerd is.

2.5. Normatief vermogen

De inspectie van het onderwijs heeft in 2020 een signaleringswaarde ontwikkeld om bovenmatige reserves bij onderwijsinstellingen te signaleren. Deze signaleringswaarde wordt het 'normatief eigen vermogen' genoemd. De aanleiding hiervoor is de conclusie van de inspectie dat de reserves in het onderwijs geleidelijk toenemen. Vanaf verslagjaar 2020 dient het bestuur verantwoording af te leggen over de hoogte van de reserves. Bij PRO HARDENBERG is per 31 december 2020 ook sprake van een overschrijding van het 'normatief vermogen'.

Overschrijding normatief vermogen 31-12-2020		
Normatief publiek eigen vermogen	€	503.445
Werkelijk publiek eigen vermogen	€	1.308.849
Overschrijding	€	805.404

Op zich is dat voor nu nog geen probleem, eventuele sancties die het ministerie zou kunnen gaan opleggen zullen naar verwachting in 2024 eerst kunnen gaan gelden, daar is nu nog geen regelgeving op gemaakt. Vanuit toekomstig beleid ligt voor een te vormen bestemmingsreserve, een onderbouwing ten grondslag. Voor 2021 en verder zal ook op die manier worden gekeken naar de nu nog uitstaande reservegelden, om daar beleid voor te formuleren en dientengevolge gelden te bestemmen.

2.6. Analyse financiële situatie

De hiervoor genoemde financiële kengetallen voor vermogensbeheer en budgetbeheer geven een goede indicatie van de financiële situatie van onze stichting. Alle kengetallen voldoen aan de gestelde normen en daarmee is de financiële situatie gezond te noemen.

2.6.1. Analyse resultaat

Het exploitatieresultaat 2020 is -/- € 23.442 negatief. In vergelijking met de begroting 2020 is dit bijna conform het begrootte resultaat.

Overzicht van begroting en realisatie 2020 en de realisatie 2019:

PrO Hardenberg	Realisatie 2019	Begroting 2020	Realisatie 2020	Begroting 2021
3.1 Rijksbijdragen	2.095.912	2.103.498	2.171.300	2.328.477
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	35.381	17.000	60.575	36.500
3.5 Overige baten	20.591	11.800	36.189	27.050
3 Opbrengsten	2.151.884	2.132.298	2.268.064	2.392.027
4.1 Personeelslasten	1.766.232	1.782.821	1.879.200	1.893.819
4.2 Afschrijvingen	36.322	39.105	36.672	42.498
4.3 Huisvestingslasten	104.799	107.400	100.774	95.750
4.4 Overige lasten	225.055	227.250	274.871	229.500
4 Kosten	2.132.407	2.156.576	2.291.517	2.261.567
6.1 Rentebaten	319	125	11	-
6 Financiële baten en lasten	319	125	11	-
Resultaat	19.796	-24.153	-23.442	130.460

De baten zijn in 2020 6,4% hoger uitgevallen dan begroot. Daar tegenover staat dat de kosten 6,3% hoger uitvallen dan is voorzien. De stijging in de lasten is voornamelijk toe te schrijven aan de personele lasten, maar is ook in de overige lasten te zien. In de volgende paragrafen zal de reden van deze stijgingen, voor de personele lasten veelal voortkomend uit meerdere cao-wijzigingen, worden toegelicht.

Een van de redenen dat deze verschillen in 2020 groot uitvallen, is omdat de wijzigingen in de cao niet bekend waren ten tijde van het opmaken en vaststellen van de begroting. Een paar ingrijpende cao-wijzigingen zijn in begin 2020 doorgevoerd. Een gedeelte van de financiële tegemoetkoming heeft het Ministerie al in december 2019 uitgekeerd en heeft daarbij ook vastgelegd dat deze uitkering in de jaarrekening van 2019 verantwoord diende te worden. Dat betekent de baten in 2019 opnemen, de kosten in 2020.

2.7. Toelichting op de staat van baten en lasten

2.7.1. Baten

PrO Hardenberg	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
3.1 Rijksbijdragen	2.103.498	2.171.300	67.802
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	17.000	60.575	43.575
3.5 Overige baten	11.800	36.189	24.389
3 Opbrengsten	2.132.298	2.268.064	135.766

De totale baten zijn € 135.766 hoger dan begroot. Een groot gedeelte hiervan (>90%) betreft de hogere Rijksbijdragen.

3.1 Rijksbijdragen

3.1 Rijksbijdragen	Begroting 2020	Realisatie 2020	Verschil
Normatieve Rijksbijdragen	2.068.927	2.126.841	57.914
Overige bijdragen OC&W	-	8.696	8.696
Doorbetaalde Rijksbijdragen SWV	34.571	35.763	1.192
Totaal	2.103.498	2.171.300	67.802

De rijksbijdragen zorgen door de herziene bekostigingsbeschikkingen die zijn afgegeven, voor een stijging van € 57.914 ten opzichte van de begroting. In 2020 zijn herziene beschikkingen afgegeven voor de rijksbijdragen materieel en personeel waarin aangepaste bekostigingsvariabelen, o.a. in verband met compensatie cao-vergoedingen, zijn verwerkt. Hierdoor zijn de rijksbijdragen gestegen ten opzichte van de begroting in 2020.

In de overige subsidies OC&W zijn een tweetal subsidies ontvangen, die niet waren begroot. Het gaat daarbij om een inhaal- en ondersteuningsprogramma voor Corona (€ 5.785) en in november is € 2.910 ontvangen voor de eerste opvang van nieuwkomers. In totaal derhalve € 8.696.

In de doorbetalingen vanuit het SWV is iets meer ontvangen dan begroot (€ 1.192).

3.5 Overige baten

3.5 Overige baten	Begroting 2020	Realisatie 2020	Vershil
Ouderbijdragen & kantine	6.300	8.192	1.892
Overplaatsing leerling PRO de Maat	-	6.000	6.000
Subsidie Taalschool De Nieuwe Veste		13.800	13.800
Subsidie Landelijk Werkverband Praktijkonderwijs	-	5.500	5.500
Overige kleinere subsidies	5.500	2.697	-2.803
Totaal	11.800	36.189	24.389

In de overige baten zijn een aantal niet voorziene bijdragen ontvangen. Door overplaatsing van een leerling van Praktijkschool De Maat uit Ommen is er ook bekostiging voor deze leerling doorgeschoven. Daarnaast is er subsidie ontvangen voor de taalschool en een bijdrage vanuit het landelijk werkverband voor praktijkonderwijs.

2.7.2. Lasten

PrO Hardenberg	Begroting 2020	Realisatie 2020	Vershil
4.1 Personeelslasten	1.782.821	1.879.200	-96.379
4.2 Afschrijvingen	39.105	36.672	2.433
4.3 Huisvestingslasten	107.400	100.774	6.626
4.4 Overige lasten	227.250	274.871	-47.621
Totaal:	2.156.576	2.291.517	-134.941

In de kostensfeer zit de grootste overschrijding in de personeelslasten. Daar wordt € 96.379 meer uitgegeven dan begroot en dat is voornamelijk te wijten aan de cao-wijzigingen die pas in een laat stadium werden bekend gemaakt door de overheid, lang nadat de begroting voor 2020 al was vastgesteld door de RvT.

Als we inzoomen op de personeelslasten, zien we het volgende:

4.1 Personeelslasten	Begroting 2020	Realisatie 2020	Vershil
Lonen en salarissen	1.661.821	1.790.679	-128.858
Reiskosten	5.000	1.367	3.633
	1.666.821	1.792.045	-125.224
Salariskosten Ziektevervangning	-	3.514	-3.514
-/- uitkeringen	-7.500	-24.682	17.182
	-7.500	-21.168	13.668
Dotaties aan voorzieningen	1.000	-2.625	3.625
Personeel niet in loondienst	72.000	69.375	2.625
Overige personele lasten	50.500	41.573	8.927
Totaal	1.782.821	1.879.200	-96.379

In 2020 is er ruim € 125.000 meer betaald aan salarissen. Door alert om te gaan met vervangingen heeft vervangingen extra geld gekost. Een herrekening van de personele voorziening leverde een klein voordeel op (€ 3.625) en door scherp te varen op andere uitgaven in de personele sfeer werd er ruim € 11.000 minder uitgegeven dan begroot. Per saldo resulteert dit in een overschrijding van -/- € 96.379.

Deze kunnen deels worden weggestreept tegen de meer ontvangen rijksbijdragen en subsidies.

4.2 Afschrijvingslasten

De afschrijvingen zijn iets lager dan begroot, omdat niet alle geplande investeringen zijn doorgevoerd.

4.3 Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn ook lager dan begroot en dat vindt zijn reden vooral in het feit dat er aanzienlijk minder is uitgegeven aan onderhoud. De schoonmaakkosten vertonen een landelijk beeld in het onderwijs en zijn fors hoger dan begroot. De Covid-19 maatregelen zijn daar de oorzaak van.

Per saldo is er ruim € 6.600 minder uitgegeven aan huisvestingslasten.

4.4 Overige lasten

De overschrijding in de rubriek overige lasten is terug te voeren op de extra kosten die zijn gemaakt in verband met het tussentijdse vertrek van de directeur. In de eerste maanden van schooljaar 2020-2021 heeft de bestuurder deze taken tijdelijk extra ingevuld, tot aan het aanstellen van de nieuwe directeur, begin 2021. Deze tijdelijke invulling heeft een overschrijding opgeleverd van ruim € 45.000.

2.7.3. Continuïteitsparagraaf

De leerlingenaantallen zijn licht stijgend geweest in de afgelopen jaren. Voor de komende jaren is de prognose in de meerjarenbegroting 2021-2024 licht dalend, na een stijging in 2021. In algemene zin komen er door de leerling daling minder financiële middelen ter beschikking van het onderwijs. Om het tekort aan beschikbare leerkrachten op te vangen wordt waar mogelijk continuering van het personeelsbestand nagestreefd.

In de continuïteitsparagraaf beoogt de stichting dat iedere belangstellende kennis kan nemen van de wijze waarop wordt omgegaan met de financiële gevolgen van het gevoerde en te voeren beleid. Hierbij wordt inzicht gegeven in een aantal kengetallen, op het te verwachten exploitatieresultaat in de komende jaren en de ontwikkeling van de vermogenspositie.

Kengetallen:

Kengetallen	2020	2021	2022	2023
	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting
1. Vermogensbeheer				
Solvabiliteit	82,0%	83,3%	84,5%	85,3%
Huisvestingsratio	4,4%	4,7%	4,6%	4,5%
2. Budgetbeheer				
Rentabiliteit	-1,0%	5,5%	6,1%	4,4%
Liquiditeit	4,84	5,24	5,55	5,95
3. Weerstandsvermogen				
Weerstandsvermogen	60,0%	62,3%	68,5%	74,1%
4. Personeels- en leerlingkengetallen				
FTE Directie	1,27	1,40	1,40	1,40
FTE OP	14,06	13,79	13,61	13,61
FTE OOP	8,23	8,62	8,04	7,97
FTE Totaal (excl. vervanging)	23,56	23,81	23,05	22,98
Aantal leerlingen 1-10-t	141	155	144	138

Toelichting personele ontwikkeling:

De bovenstaande kengetallen geven de personele bezetting in FTE weer exclusief vervanging. In de meerjarenbegroting blijft de rentabiliteit positief de komende jaren en groeit dus ook het weerstandsvermogen licht.

Meerjaren-perspectief:

Meerjarenbalans	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
1.1.2 Materiële vaste activa	212.824	224.326	276.111	259.280
Vaste Activa	212.824	224.326	276.111	259.280
1.2.2 Vorderingen	128.815	66.815	66.815	66.815
1.2.4 Liquide middelen	1.344.613	1.526.571	1.622.421	1.744.554
Vlottende Activa	1.473.428	1.593.386	1.689.236	1.811.369
Activa	1.686.252	1.817.712	1.965.347	2.070.649
2.1.1 Eigen Vermogen	1.360.039	1.490.499	1.637.134	1.741.436
2.2 Voorzieningen	21.928	22.928	23.928	24.928
Eigen Vermogen	1.381.967	1.513.427	1.661.062	1.766.364
2.4 Kortlopende schulden	304.285	304.285	304.285	304.285
Vreemd Vermogen	304.285	304.285	304.285	304.285
Passiva	1.686.252	1.817.712	1.965.347	2.070.649

Toelichting:

De resultaten van de meerjarenbegroting zijn in het eigen vermogen verwerkt. In de materiële vaste activa zijn de meerjaren-investeringen en de afschrijvingen voor de komende jaren verwerkt.

Interne risicobeheersings- en controlesysteem:

De interne beheersing van de processen en de risico's binnen de stichting is primair een verantwoordelijkheid van de Raad van Toezicht, die dat heeft gemandateerd aan de directeur-bestuurder. Het totale stelsel van functiescheidingen, autorisaties en andere maatregelen en procedures ondersteunt de directeur-bestuurder bij het beheersen van de processen en de risico's. Naast de inbedding van interne beheersing vanuit de lijn, vindt monitoring van het niveau van interne beheersing en de naleving ervan vanuit de directie plaats en vanuit de administratie-dienstverlener Preadyz, onder meer door het uitvoeren van onderzoeken op de naleving van maatregelen en procedures. De directeur-bestuurder, ondersteund door medewerkers van de administratie-dienstverlener, bewaakt tevens de opvolging van de door de externe accountant en eventuele overige partijen gedane aanbevelingen op het gebied van interne beheersing en rapporteert hierover minimaal twee keer per jaar.

Het bestuur is van mening dat het gehele stelsel van het interne risicobeheersings- en controlesysteem bijdraagt aan het rechtmatig en doelmatig realiseren van de doelstellingen van de stichting.

Belangrijke risico's en onzekerheden:

Het grootste financiële risico binnen onderwijsorganisaties wordt gevormd door een mismatch tussen de rijksbekostiging en de werkelijke personele lasten. Dit geldt ook voor onze organisatie. Een weloverwogen aanstellingsbeleid beperkt dit risico maar tegelijk staat haaks op de noodzaak om nieuw personeel te zoeken en te binden.

De verwachte krimp van het aantal leerlingen in onze regio treedt langzaam maar zeker op. Er ontstaat noodzaak dat er een inzet en wellicht uitbreiding van het vaste personeelsbestand zal plaatsvinden om in de benodigde vervangingsbehoefte te kunnen voorzien. Dit kan leiden tot hogere personele uitgaven, waar

geen bekostiging tegenover staat. Aan de andere kant is het tekort aan leerkrachten op de arbeidsmarkt een probleem dat direct invloed heeft op de kwaliteit van ons onderwijs.

Een ander risico betreft de betrouwbaarheid van de rijksoverheid. Bij de start van de lumpsum is door het ministerie terecht aangedrongen op een betere inhoudelijke en financiële verantwoording door de onderwijssector. In de praktijk blijkt dat steeds meer kosten die de werkgever verplicht is te betalen niet vergoed worden door de overheid.

In 2019 zijn, onder voorwaarden, extra middelen aan het onderwijs toegevoegd. Deze middelen zijn geormerkt voor de verlaging van de werkdruk en voor hogere salarissen. De discussie over de niet adequate bekostiging is hierdoor minder fel gevoerd waardoor de niet personele bekostiging nog altijd achterblijft bij de feitelijke behoefte.

De uitbraak van het Coronavirus heeft op de hele wereld een flinke impact, zo ook op het onderwijs. Het onderwijs wordt sinds 16 maart 2020 deels op afstand gegeven, wat van zowel leerlingen als collega's flinke aanpassingen vereist. Verwacht wordt dat de financiële gevolgen overzichtelijk zijn. De Rijksoverheid continueert de bekostiging waardoor de salarissen aan medewerkers en vaste lasten kunnen worden betaald.

De impact van het coronavirus op de totale financiële positie beïnvloedt de continuïteit van de organisatie naar verwachting niet. We verwachten hierdoor geen liquiditeitsproblemen en geen significante impact op het exploitatieresultaat.

Hoofdstuk 3 Overige informatie

3.1. Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Het bestuur is zich terdege bewust van het maatschappelijk speelveld waarin het zich bevindt en de noodzaak om op maatschappelijk verantwoorde wijze het onderwijs vorm en inhoud te geven. Dit onderwerp maakt tevens onderdeel uit van de jaarlijkse evaluatie van het bestuur. De governance code wordt door het bestuur onderschreven en toegepast.

3.2. Belangrijkste bestuursbesluiten en bestuurlijke voornemens

Het afgelopen verslagjaar is er opnieuw aandacht geweest voor het verkennen van de effecten van de vermindering van de inkomsten (door leerlingenkrimp en het wegvallen van de ESF-subsidies) op de formatieplanning en de begrotingen van de komende jaren. Er is lopende het verslagjaar al een aantal maatregelen genomen worden om er voor te zorgen dat inkomsten en uitgaven weer in evenwicht komen. Het betreft onder andere het instellen van een vacaturestop en het niet vervangen van ouderschapsverloven en seniorenverlof (BAPO).

Verder voorziet het bestuur de noodzaak tot blijvende aandacht voor het aangaan van samenwerkingsverbanden in welke vorm dan ook gericht op het continueren van praktijkonderwijs in de regio Hardenberg; het zoeken naar een scherp profiel in de ontwikkelingen rond Passend Onderwijs en zal er veel aandacht moeten uitgaan naar het borgen van ingezet beleid, schoolontwikkeling en cultuurverandering.

3.3. Toekomstparagraaf

De toekomst betreffende ontwikkelingen van de leerlingaantallen is onzeker. Gelukkig zijn er de laatste jaren veel reserves opgebouwd die kunnen helpen de magere jaren door te komen.

De belangrijkste uitdagingen waar we als school voor staan de komende jaren zijn onder meer:

- Het schoolbestuur heeft een strategische visie annex beleidsvoornemens geformuleerd en gaat deze nader concretiseren en uitvoeren;
- De uitvoering van de beleidsvoornemens uit het schoolontwikkelingsplan;
- Het evalueren en actualiseren van de missie en de visie;
- Heroriëntatie van de leerlijnen door de school;
- De versterking van het team door teambuilding scholing, vergroting van het zelfsturend vermogen van teamleden en het team als geheel;
- Een sluitend systeem van nazorg voor onze ex-leerlingen, op weg naar een avondschool 2.0 ;
- De inpassing in het schoolbeleid van de gevolgen van het Passend Onderwijs;
- Renovatie/ revitalisatie van het schoolgebouw ;
- Het zoeken van structurele samenwerkingsrelaties gericht op het waarborgen van de continuïteit van PrO Hardenberg als school voor voortgezet onderwijs gericht op kinderen met andere talenten dan cognitieve.

3.4. Risicoparagraaf

Het belangrijkste risico betreft de ontwikkeling van de leerlingaantallen. De verwachting is dat deze gelet op de demografische ontwikkelingen in de regio zullen dalen. Onduidelijk is welke invloed de invoering van Passend Onderwijs zal hebben op de leerlinginstromen binnen het samenwerkingsverband; verschillende scenario's zijn mogelijk en dat maakt een betrouwbare prognose lastig.

Een ander risico is de vergrijzing van het team waardoor in elk geval de loonkosten en mogelijk het ziekteverzuim gaan oplopen.

Het beleid van de rijksoverheid met betrekking tot de financiering van het praktijkonderwijs en de verevening van de samenwerkingsverbanden vormt nog steeds een bedreiging. Tot begin 2012 was het praktijkonderwijs samen met LWOO nog buiten de bezuinigingen gehouden. Eind 2012 heeft de rijksoverheid besloten een landelijk budget voor PRO/LWOO in te stellen met als ijkpunt 1 oktober 2012. De feitelijke uitvoering van deze beslissing heeft in 2014 zijn effect gehad op de omvang van de verstrekte rijksmiddelen; de middelen zijn in het verslag gekort met een bedrag van ongeveer € 16.000,-. Voor het begrotingsjaar 2015 heeft de staatssecretaris besloten om geen korting door te voeren aangezien de groei van het PrO navenant was aan de groei van het totale VO.

Er is nu voor een deel zekerheid over de invulling van het beleidsvoornemen om LWOO en PrO voor een gedeelte van de financiering onder te brengen bij het samenwerkingsverband. Het wetsvoorstel voor inpassing van het LWOO en PrO is inmiddels door de Tweede Kamer aangenomen, waarbij voor toelating tot het PrO de landelijke normen gehandhaafd blijven; voor de financiering zal het PrO aangewezen zijn op het samenwerkingsverband voor het ondersteuningsdeel van de bekostiging. Daarbij geldt overigens dat voor iedere leerling met een toelaatbaarheidsverklaring voor het PrO bekostiging beschikbaar is.

De ESF-subsidies zullen in de komende jaren fors minder zijn, waarmee een voor de school belangrijke inkomstenbron aanmerkelijk kleiner wordt dan in het verleden. De ESF-subsidies vormen echter nog steeds een welkome aanvulling op de rijksbekostiging en zijn noodzakelijk om projecten gericht op de vorming, scholing en arbeidstoeleiding van onze leerlingen te kunnen bekostigen.

3.5. Bestuursverklaring inzake interne beheersing

De interne beheersing van de processen binnen de stichting is primair een verantwoordelijkheid van het bestuur. Het totale stelsel van functiescheiding, autorisatie en andere maatregelen en procedures ondersteunt het bestuur bij het beheersen van de processen. Monitoring van het niveau van interne beheersing en de naleving ervan vanuit de directie vindt plaats vanuit het administratiekantoor Preadyz, onder meer door het uitvoeren van onderzoeken op de naleving van maatregelen en procedures. De directeur, ondersteund door een adviseur van Preadyz bewaakt tevens de opvolging van de door de externe accountant, medewerkers van Preadyz en eventuele overige partijen gedane aanbevelingen op het gebied van interne beheersing en rapporteert hier over aan het bestuur.

In 2017 is het treasurystatuut aangepast aan het nieuwe bestuursmodel.

Hoofdstuk 4. Tenslotte

De komende jaren zullen voor de school onzekere jaren blijven. Het is onzeker wat de effecten van het nieuwe beleid rond Passend Onderwijs zullen zijn op met name de toestroom van leerlingen naar het praktijkonderwijs. De staat van de overheidsfinanciën baart het schoolbestuur minder zorgen d

De invoering van Passend Onderwijs en de beleidskeuze van het samenwerkingsverband om vooral de scholen de middelen voor lichte en zware ondersteuning toe te kennen betekent voor de praktijkschool dat er enige dekking is voor de uitgaven op het terrein van onder andere schoolmaatschappelijk werk en orthopedagogische ondersteuning van leerlingen die de school al jaren heeft gedaan.

Het doel van de Wet passend onderwijs is dat alle kinderen een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en mogelijkheden. Ook als zij extra ondersteuning nodig hebben. Onze school participeert in het samenwerkingsverband voor VO Klasse. Samen met de andere scholen voor VO draagt PrO Hardenberg bij aan de onderwijsvraag van alle leerlingen in de regio. De afspraken in het samenwerkingsverband over de ondersteuning van leerlingen zijn verwoord in het ondersteuningsplan. In het ondersteuningsplan wordt ook vermeld hoe de jeugdhulp van de gemeente is/wordt afgestemd rondom de individuele ondersteuning. Elke school van het samenwerkingsverband heeft een school ondersteuningsplan, daarin wordt beschreven welke vormen van begeleiding en ondersteuning voor leerlingen mogelijk is.

De bestuurder heeft onderzoek gedaan naar het uitgavenpatroon c.q. de aard van de uitgaven van de school in vergelijking met andere zelfstandige scholen voor praktijkonderwijs met als uiteindelijk doel om het geheel van uitgaven in evenwicht te brengen met de inkomsten met behoud van de kwaliteit van het onderwijs. Eén van de uitkomsten was dat met name de personele kosten en de uitgaven voor het inhuren van derden ten behoeve van het onderwijs hoger zijn dan bij de andere zelfstandige praktijkscholen. Hoe op termijn dit probleem getackeld kan worden is nu onderwerp van onderzoek.

Momenteel is er sprake van het voornemen de rijksbekostiging voor het voortgezet onderwijs te vereenvoudigen. Het lijkt erop dat de praktijkschool daardoor iets minder bekostiging gaat krijgen dan bij de oude systematiek het geval is. Het plan is om naar één bedrag per leerling te gaan voor zowel de personele als materiële huishouding van de school. Hoewel dat op zich logisch lijkt, kleeft er één belangrijk bezwaar aan namelijk dat daarmee een ijkpunt voor de vraag in hoeverre er voldoende bekostiging van personele en materiële uitgaven wordt verstrekt, gaat verdwijnen.

Daarnaast zijn de ontwikkelingen van een veranderende (jeugd)zorg en de participatie wet van grote invloed op de begeleiding en uitstroom van leerlingen.

Het betekent echter ook dat we met elkaar er hard aan werken om PrO Hardenberg als school voor praktijkonderwijs, ook de komende jaren, voor leerlingen met een cognitieve beperking een fijne en betekenisvolle plek te laten zijn, waar we hen helpen bij hun groei en ontwikkeling naar volwaardige burgers en naar een plek in de samenleving waar ze van betekenis kunnen zijn en ertoe doen.

Als bestuur en Raad van Toezicht zijn we blij daarbij te kunnen bouwen op een fijn team van mensen binnen de school, directeur, docenten en OOP, die iedere dag weer opnieuw vanuit liefde voor leerlingen en hun vak het beste geven van zichzelf.

Gevolgen door het Coronavirus vanaf maart 2020

In maart 2020 werden de schoolgebouwen op last van de rijksoverheid gesloten voor het onderwijs. Vanaf dat moment werd het onderwijs grotendeels op afstand via digitale wegen gegeven. Dankzij de laptopregeling van PrO Hardenberg konden alle leerlingen deelnemen aan het onderwijs op afstand. Voor leerlingen in kritische thuissituaties is vanaf april 2020 opvang op school geregeld.

De 1,5 meter afstandscultuur maakt dat niet alle leerlingen, tegelijkertijd, op school aanwezig kan zijn. Dit gegeven vraagt grote aanpassingen voor het onderwijs en de inzet van het personeel. Dit zal ook zijn invloed hebben op de financiën van de school.

